

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Meditationum evangelicarum pars tertia, hoc est:
Tractatio evangeliorum tam dominicalium, quam
festivalium, ad recte se sub variis tentationum generibus
gerendum, disposita**

Creide, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

De secundo

[urn:nbn:de:bsz:31-126133](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-126133)

Domine, Matth. 7. v. 22. & externè honestam vitam ducunt: re ipsa verò hypocrisis sunt, qui exterius sanctitatem simulant, cor verò ipsorum in felle amaritudinis & obligatione iniquitatis est, Actor. 8. v. 28. Orantilli, Pater noster, in corde verò putant aurum robur suum, & obrizo dicunt: Fiducia mea, Job. 31. v. 24. Orant: Sanctificetur nomen tuum: intereà quærunt gloriam hominum magis, quàm gloriam Dei, Joh. 12. v. 43. Petunt: Adveniat Regnum tuum: intereà Regnum gratiæ in cordibus suis perdunt, ut peccatum regnet in mortali suo corpore, Rom. 6. v. 12. Precantur: Panem nostrum quotidianum da nobis hodiè: & tamen proximo bolum è faucibus eripiunt, quo ipso ceu sorices produnt se, quod in numero eorum sint, quos Siracides homines sanguinis, & homicidas appellat, Sir. 35. v. 25. Orant: Remitte nobis debita nostra, ut & nos remittimus debitoribus nostris: nec tamen peccatis valedicere, multò minus proximo ignoscere volunt, ideòque nec ipsi remissionem sperare possunt, ut Christus dilucidè ait, Matth. 18. v. 35. Petunt: Ne nos inducas in tentationem: & ipsi in peccata præcipientes ruunt, dum peccatis suis Diabolum alliciunt, qui *καὶ ἑξουστὸς* tentator dicitur, Matth. 4. v. 2. Precantur denique: Domine, libera nos à malo: & tamen Dominum subindè ad iram provocant, qui creat malum, Esa. 45. v. 7. & animam & corpus in gehennam perdere potest, Matth. 10. v. 28.

Hæc oratio iniquitatis est, quæ in cælum ascendere nequit. Deus enim peccatores non audit, Joh. 9. v. 31. ideò humiliemur sub potenti manu ejus, 1. Petr. 5. v. 6.

ut Daniel, cap. 9. v. 19. Superbi tibi ab initio non placuerunt: sed mansuetorum & humilium semper tibi placuit deprecatio, Judith. 9. v. 15.

De Secundo,

Sequitur *Medela*, quæ fluit

1. *Ex templorum restitutione*, quæ per pacis constitutionem recuperavimus. De Pharisæo & Publicano dicitur, quod ascendierint templum ut orarent. Hoc de templis A. C. hujus civitatis dici non potuit, quæ per quatuordecim annos clausa & Auditoribus interclusa fuerunt: ut sub dio in frigore & æstu, pluvii & tempestatibus sacra sua peregerint. Jam nobis templa nostra restituta sunt, Dei gratiâ, ad quæ cum caterva ambulare possumus, in voce exultationis & confessionis, cum sono festivitatis, Psal. 42. v. 5.

Hæc ingens gratia est, pro quâ nunquam Deo dignas gratias agere possumus. Templum etenim sunt

1. *Domus nostra informationis*, ubi Doctor eruditæ linguæ, Esa. 50. v. 4. per Præcones suos nos utilia docet, Esa. 48. v. 17. artem piè credendi, patienter sustinendi, devotè orandi, piè vivendi, & beatè moriendi: quæ supereminens scientia est, Eph. 3. v. 19.

2. *Domus nostra consolationis*. In hoc mundo multæ tribulationes justorum, Ps. 34. v. 20. ut ad pacem amaritudo nobis amara, sicut Hiskia, Esa. 38. v. 17. optimè igitur facit, qui cum Assaph in Sanctuarium Dei intrat, Psal. 73. v. 17. ibi reperitur solatium adversus peccata: Christus quippè donavit nobis omnia delicta, delens, quod adver-

adversus nos erat chirographum, Col. 2. v. 14. Solatium contra mortem, cujus stimulum ille abstulit, 1. Cor. 15. v. 55. Solatium contra tentationes mundi, Christus namque mundum vicit, Joh. 16. v. 33. Solatium adversus omnes miseras, Deum enim diligentibus omnia in bonum cooperantur, 1. Rom. 8. v. 28.

3. *Domus nostra orationis*, ubi quasi manu facta Deum adorimus, & hæc vis ei grata est, ut Tertullianus ait. Omnes qui ita confluxerunt ad eum, non confusæ sunt facies eorum, Psal. 34. v. 6. Hinc vocatur domus orationis, Luc. 19. v. 64.

O Optimi! invisemus in posterum diligentius sacraria nostra, ne dicatur, ut in Evangelio dicitur: Ascenderunt *duo homines* in templum, ut orarent: sed turbæ irruant in illa ut audiant verbum Dei, Luc. 5. v. 1. Ne Christus propter verbi contemptum exeat de templo, & nunquam revertatur, ut Judæis accidit, Joh. 8. v. 59.

II. *Ex liberi exercitii confessione.* Hic audimus, & Phariseum & Publicanum ascendere in templum ad cultum Deo litandum. Hoc probè notandum: Judæi enim sub Imperio Romanorum erant, nec habebant Regem, nisi Cæsarem, ut ipsi confitentur, Joh. 19. v. 15. at tamen Cæsar non impediēbat, quò minus religionem suam liberè exercerent, quia nemo cogitur, ut credat invitus, ut Theodoricus dixit.

Hanc gratiam impetrare non potuimus, tempore Deformationis, qui enim characterem bestię recipere noluit, cum magno incommodo, & jactura bonorum temporalium solum vertere, & in exilium migrare coactus fuit, quod etiam

hic penè factum, ut Acta Augustana probant.

Ast nunc Dei gratia à jugo hoc immunes sumus, ut confidenter prædicare possimus, Psal. 12. v. 6. & perstet conscientię libertas sua. Stemus ergò in libertate, quã Deus nos liberavit, Gal. 5. v. 1. oremusque Dominum, ut hanc gratiam & ad posterum nostros propagare dignetur, confirmetque quod operatus est in nobis, Psal. 68. v. 29. Hæc oratio non frustranea erit. Propè enim est Dominus invocantibus se, Psal. 145. v. 8. id respectu nostrum quoque faciet, conteretque Satanam sub pedibus nostris brevi, Rom. 16. v. 20.

III. *Ex tranquillâ propria domus possessione.* De Publicano memorat prælecta Pericope, quod descenderit in domum suam.

Magna felicitas est, si dicere possis: Ego eo in domum meam, tu is in domum tuam, ille it in domum suam. Id tempore belli dici non potuit: omnia enim direptioni obnoxia erant: nemo dicere poterat, hæc mea sunt. Simulac milites limen salutabant, dicebant: Veteres migrate coloni!

Hic iterum Deo gratiæ agenda sunt, pro almâ nobis restituta pace. Jam quilibet in pace domum suam repetere potest, & sub vire suâ, & sub ficu suâ securè habitare, 1. Reg. 4. v. 25. Nunc in pace cibum nostrum comedere possumus, & eò melius credere Salomoni, quod melior sit buccella sicca cum pace, quam domus plena victimis cum jurgio, Prov. 17. v. 1. Nunc in pace quiescere possumus in lecto nostro, nec timendum, quenquam esse, qui nos exterreat, Levit. 26. v. 6.

O quanta gratia! quis condignè eam

ddd 3

præ-

prædicabit? Licet multa dicamus, attamen in verbis deficiemus, Sir. 43. v. 29. Observamus ergo illud Augustini: *Fac justitiam & habebis pacem, dua amica sunt pax & justitia, qua se invicem osculantur, qui igitur vult unam, & alteram non facit, frustra laborat.* Vultis igitur filii pacis esse, & hoc bono diutius frui? Seminate vobis in justitiâ & metite misericordiam: arate vobis arationem: tempus autem requirendi Dominum, donec veniat, qui docebit vos justitiam, Ose, 10. v. 12. Id in summa perfectione fiet, quando aliquando perveniemus in habitationem pacis, Esa. 32. v. 18. & palmas in manibus gestantes, Apoc. 7. v. 9. Alleluja cum gaudio cantabimus, in omnibus plateis cœlestis Hierusalem, Tob. 13. v. 22.

De Tertio.

Restat *Cautela*, quæ tribus absolvitur Regalis, ut sunt:

1. *Templum frequenta.* Hâc in re & Pharisæus & Publicanus exemplo nobis suo præiverunt. Licet enim non eandem devotionem afferant, propositum tamen eorum eatenus laudandum est, quatenus unâ ad domum Dei proficiscuntur.

Discamus hoc ab ipsis, si pacem nobis concessam conservare voluerimus, juxta illud: *Quærite primum Regnum Dei, & justitiam ejus*, Matth. 6. v. 33.

Quando itaque Deus à morbis, aut ex alio periculo nos liberavit, prima hæc nostra via sit, ut ad domum Domini proficiscamur. Jerusalem, quæ ædificatur ut civitas, cujus participatio ejus in idipsum, ut illuc ascendant tribus, tribus Domini,

Psal. 122. v. 34. & hoc ipsum quærit Deus per tribulationem, quâ nos ad se attracturus est, ut serviamus ei omnibus diebus in justitiâ & sanctitate, coram ipso, Luc. 1. v. 25.

Ubi quæso melius nobis erit, quàm eo in loco, ubi memoria nominis ejus fuerit, ibi venturus est ad nos & benedicet nobis? Exod. 20. v. 24. Gloriosa dicuntur in te, civitas Dei, Psal. 87. v. 3. hæc mysteria Dei sunt, abscondita à seculis, nunc verò tempore ultimo innotescunt, Eph. 3. v. 9. Deum enim nemo vidit unquam. Unigenitus Filius, qui est in sinu Patris, ipse enarravit, Joh. 1. v. 18. Iccircò eò libentius ibi degamus cum Davide dicentes: *Domine diligo habitaculum domus tuæ*, Psal. 26. v. 8. Esa. 2. v. 3.

Hoc unicum est necessarium, quod si commendatum nobis habuerimus, optimam partem elegimus, quæ non auferretur à nobis, Luc. 10. v. 41.

Verum contrarium hodiè proh dolor experientia ostendit: plurimi obliviscuntur domus Domini, inhiantes terrenis, & festinantes in domum suam, Hagg. 1. v. 10. sive properantes ad domum convivii, Eccl. 7. v. 3. ut Belsazer, Dan. 5. 4. aut ad domum meretricis, ut juvenis ille, Prov. 7. v. 22. hoc verò non misericordiam provocat: sed potius iram excitat & furorem accendit, Judith. 9. v. 12.

Propterea libentius ad domum Domini ambulemus, non deserentes collectionem nostram, sed adhortantes, & tantò magis, quantò videritis appropinquantem diem, Hebr. 10. v. 25.

Ad hoc gravissima nos causa impellat, maximè postremis hisce temporibus, ubi

Sata-